

Handläggare
Jessica Persson
Telefon: 0850804153**Till**
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
2020-03-05

Socialnämndens rapport – översyn av stadens ungdomsmottagningar

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden tar del av socialnämndens rapport om översyn av stadens ungdomsmottagningar och lägger dem till handlingarna.

Sammanfattning

Socialnämnden har under 2019 genomfört en översyn av stadens ungdomarmottagningar, med syfte att beskriva verksamheten och för bland annat utreda förutsättningar för organisation och huvudmannaskap. Stadens översyn sammanfaller med att Region Stockholm ska ta fram ett nytt vårdavtal för ungdomsmottagningarna i länet (2019-2020). Rapporten redogör hur mottagningarna är idag organiserade och vilka juridiska förutsättningar som gäller för dokumentation och huvudmannaskap. I rapporten redogörs också skillnader och likheter i den praktiska verksamheten samt utvecklingsområden som bör hanteras lokalt eller delregionalt. En juridisk granskning har konstaterat att en ungdomsmottagning bör drivas i samverkan mellan kommun och region eftersom en kommun inte kan utföra uppgifter som ankommer på Regionen och vice versa. En utredning om alternativ ledningsstruktur för den psykosociala delen av ungdomsmottagningens verksamhet pågår fortsatt, med syfte att undersöka om en förändring skulle gynna stadens ungdomar.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget 2019 fick socialnämnden i uppdrag att i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap. Stadens översyn sammanfaller med att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska teckna nya vårdavtal med länets samtliga 32 ungdomsmottagningar, vilket har påkallat en del förändringar vad gäller huvudmannaskapsfrågan.

I Stockholms stad finns idag nio ungdomsmottagningar. Åtta av dem är placerade på en stadsdel och drivs i samverkan med Region Stockholm, den nionde mottagningen ansvarar utbildningsnämnden för. Ungdomsmottagningen ska erbjuda en lättillgänglig verksamhet dit ungdomar mellan 12 och 23 år kan vända sig för information, stöd, råd och behandling inom områdena sexuell, reproduktiv, psykisk och psykosocial hälsa och rättigheter. På mottagningen bedrivs ett tvärprofessionellt arbete mellan barnmorska och kurator samt i vissa fall läkare och psykolog. På ungdomsmottagningen erbjuds individuella samtal, gruppverksamhet samt utåtriktad verksamhet.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom Avdelningen för individ- och familjeomsorg – barn och unga.

Ärendet

Rapporten syftar till att beskriva hur stadens ungdomsmottagningar är organiserade, vilka juridiska förutsättningar som råder för huvudmannaskap samt dokumentation. Rapporten ämnar också ge en bild av frågor som behöver utredas eller klargöras ytterligare på stadsövergripande nivå eller av respektive stadsdelsnämnd, i syfte att utveckla verksamheten ändamålsenligt.

Genomförande

Avdelningschefer och enhetschefer i de stadsdelsförvaltningar som driver en ungdomsmottagning, samt utbildningsförvaltningen, tillfrågades om vad som ansågs viktigt att lyfta i en översyn. Fyra huvudområden framstod som angelägna att granska:

- Huvudmannaskap och organisation
- Ungdomsmottagningens uppdrag
- Samverkan och den praktiska verksamheten
- Dokumentation

Dessa områden utgjorde sedan grund för intervjuer med kuratorer och enhetschefer/biträdande enhetschefer på stadens samtliga ungdomsmottagningar som utfördes av ansvarig utredare på socialförvaltningen. Resultatet av intervjuer och enkäter har sammanställts, redovisats och diskuterats på chefsnätverk med avdelningschefer och enhetschefer.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Individ och familjeomsorg – barn och ungdom

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Frågan om huvudmannaskap och ungdomsmottagningens uppdrag har utretts i samråd med övriga kommuner i Stockholms län, (under ledning av Storsthlm¹) samt Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

¹ Storsthlm organiserar de 26 kommunerna i Stockholms län.

Huvudmannaskap och organisation

Beskrivning av nuläge

Det finns nio ungdomsmottagningar i Stockholms stad. Nedan beskrivs vilket upptagningsområde respektive mottagning har.

Tabell 1: Stockholms stads ungdomsmottagningar

Mottagning	Ansvarig nämnd	Övriga upptagningsområden	Drivs i samverkan med
Järva UM	Rinkeby-Kista	Spånga-Tensta	SLSO
Västerorts UM	Hässelby-Vällingby	Bromma	SLSO
Odenplans UM	Östermalm	Norrmalm, Kungsholmen	SLSO
Södermalms UM	Södermalm		SLSO
Midsommarkransens UM	Hägersten-Liljeholmen	Älvsjö	SLSO
Gullmarsplans UM	Enskede Årsta Vantör	Skarpnäck	SLSO
Farsta UM	Farsta		SLSO
Skärholmens UM	Skärholmen		SLSO
<i>Stockholms skolors UM</i>	<i>Utbildningsnämnden</i>	<i>Hela länet</i>	<i>Enbart kommunalt</i>

De åtta mottagningar som ligger på stadsdel drivs idag gemensamt av Region Stockholm (SLSO²) och kommunen (stadsdel). Dessa mottagningar har en grundbemanning om 24 kuratorstjänster. Antal invånare i staden mellan 12 och 23 år var år 2018 knappt 105 000 personer. Totalt antal bokade samtal till kurator samma år var drygt 12 800, varav ca 2500 var unika besökare. Av dessa var i genomsnitt 18 procent pojkar. Det största antalet besökare var över 18 år och den vanligaste besöksorsaken någon typ av psykisk ohälsa. Längden på en genomsnittlig samtalskontakt var fem samtal. Alla mottagningar tar emot klassbesök i årskurs 8 från närliggande skolor i upptagningsområdet.

Utbildningsförvaltningen ansvarar för den enda helt kommunalt drivna ungdomsmottagningen, Stockholms skolors ungdomsmottagning (SKUM). Region Stockholm har beslutat att avtal om drift av ungdomsmottagningars medicinska uppdrag enligt nuvarande modell inte kommer att fortgå efter år 2020. Detta innebär att SKUM inte kommer att kunna fortsätta sin verksamhet i nuvarande omfattning och organisation. Region Stockholm ser för närvarande över hur dessa resurser fördelas på stadens kvarvarande ungdomsmottagningar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Individ och familjeomsorg – barn och ungdom

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

² Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) erbjuder hälso- och sjukvård i Region Stockholms regi.

Organisation

Varje ungdomsmottagning har en chef som ansvarar för den psykosociala personalen, och en chef som arbetsleder den medicinska personalen. Den kommunala chefen är också chef över flera andra verksamheter. Vissa enhetschefer arbetsleder kuratorerna medan andra har delegerat arbetsmiljö, personal- och budgetansvar till en biträdande enhetschef. Det varierar hur mycket tid chefen lägger på ungdomsmottagningen, från cirka 15 till 50 procent. På flera mottagningar är chefen närvarande endast en dag i veckan på gemensamma möten.

Hur staden har valt att placera ungdomsmottagningen i organisationen påverkar verksamheten på respektive mottagning. Det har framkommit att balansen mellan Region Stockholm och Stockholms stad riskerar att bli ojämn eftersom SLSO har enhetschefer som enbart ägnar sig åt ungdomsmottagningsverksamhet alltmedan stadsdelens chefer har flera verksamheters frågor att driva samtidigt.

Alternativ organisation

Två alternativ till dagens organisation ska utredas vidare. Det ena alternativet innebär att chefskapet för de psykosociala insatserna på ungdomsmottagningen skulle ligga centralt. Färre antal chefer skulle då ansvara för hela den kommunala delen av verksamheten och arbetsleda kuratorerna på stadens ungdomsmottagningar, vilket skulle likna den organisation som SLSO har idag och möjligen ge en mer samlad ledning från stadens sida. Vilken organisatorisk hemvist som chefer och kuratorer skulle ha ingår i utredningen.

Det andra alternativet går ut på att skapa en delregional struktur inom staden, där flera stadsdelar går samman och koopererar kring en mottagning.

Utredningen av de olika alternativen ska i första hand utgå från ungdomarnas behov, utifrån exempelvis tillgänglighet och utbud. En möjlig utgång är också att organisationen kvarstår som idag. Socialförvaltningen fortsätter utredningen av ovan beskrivna alternativ under 2020.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Individ och familjeomsorg – barn och ungdom

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Ungdomsmottagningens uppdrag

Ungdomsmottagningarnas verksamhet är inte lagstadgad och en tydlig beskrivning av uppdraget saknas. Under hösten 2019 har en samverkansöverenskommelse skickats ut på remiss till länets kommuner, med syfte att skapa en tydligare beskrivning av den

verksamhet som bör bedrivas vid en ungdomsmottagning, där respektive kommun och Region åtar sig att dela ansvaret.

Samverkan och den praktiska verksamheten

Det dubbla huvudmannaskapet innebär vissa utmaningar eftersom personalen har olika arbetsgivare. Det ställer höga krav på respektive chefer att finna en helhetssyn som genomsyrar hela mottagningen. Att kuratorernas chef är chef även för andra verksamheten har i vissa intervjuer påtalats som en gynnande faktor för den interna samverkan. Flera vittnar om svårigheten att hänvisa till primär- och specialistmottagningar på grund av långa köer och höga trösklar in. Staden följer Region Stockholms uppdrag att förstärka första linjens psykiatri, för alla åldrar.

Dokumentation

Enligt en juridisk granskning och utlåtanden ska ungdomsmottagningens uppdrag avgränsas till att gälla råd- och stödsamtal och gränsdragningar till verksamheter såsom första linjens psykiatri och specialistpsykiatri måste vara tydliga. Därav följer att ungdomsmottagningarnas kuratorer inte ska journalföra sina insatser.

Denise Melin
Stadsdelsdirektör

Andrea Hormazabal
Chef

Bilagor

1. Protokollsutdrag från socialnämndens sammanträde Rapport – översyn av stadens ungdomsmottagningar, HV 2020/59
2. Rapport – översyn av stadens ungdomsmottagningar, HV 2020/59-4
3. Bilaga till Rapport – översyn av stadens ungdomsmottagningar, HV 2020/59-2,
4. Bilaga till Rapport – översyn av stadens ungdomsmottagningar, HV 2020/59-3

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Denise Melin, Stadsdelsdirektör	2020-02-13
Andrea Hormazabal, Avdelningschef	2020-02-11